

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

28. De ministro & suscipiente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

virtute consecrationis, reliqua ratione concomitantis. Vnde, si solam consecrationem consideremus, corpus in vno, sanguis in altero continetur, in quo mors Christi representatur, in qua sanguis à corpore effusus est. Vnde fit, quòd si in triduo, in quo Christus est mortuus, aliquis consecrasset, vel consecrare intendisset, tunc sub speciebus panis, corpus ab ipso anima contentum fuisset, & sanguis absque corpore; vtrumque tamen diuinitati coniunctum: non enim à diuinitate dimissum est, quod assumptum est.

De ministro, & suscipiente.

CAPVT XXVIII.

In isto sacramento duo considerari possunt. Vnum est, consecratio: alterum est vsus, & collatio ipsius sacramenti. Vnde duo sunt ministri, alter est consecrationis, alter collationis. Minister consecrationis, sacerdos solus est adeò quòd nullus, non habens characterem sacerdotalem, potest consecrare corpus, & sanguinem. De hoc satis diximus in principio huius secundi libri. Minister collationis est etiam Sacerdos, non quicumque, sed cui ex officio incumbit, vel ex commissione, vel aliquo priuilegio, adeò quòd nulli licet absque licentia Eucharistiam sumere, etiam extra tempus præcepti à quouis Sacerdote, nisi in necessitate, vel quando pro certo habetur, quòd Curatus concederet facultatem sumendi. Olim, cum laici solebant sub vtraque specie communicare, Sacerdos solus ministrabat corpus, Diaconus verò sanguinem, quia hic non tangit sacramentum, sed tantum calicem: iam verò illi modus non conceditur; propterea Diaconus non potest ministrare; corpus enim nõ valet conferre. At verò, quòd necessitas esset, vt si quis infirmatur, & Sacerdos nõ adest, vel nõ potest, licet Diacono soli etiã corpus ministrare. Suscipientes aut hoc sacramentũ duo etiam sunt. Vnus est suscipiens simul, & consecrans; talis est Sacerdos, cum celebrat, vel Domino sacrificat, & iste sacramentum sub vtraque specie necessario debet suscipere, vt completum sit sacrificium: de quo multa superius diximus, propter quod ab eis modo superfedemus. Alter est suscipiens, qui non consecrat, sed tantum recipit sacramentũ, & iste potest esse Sacerdos, & laicus. Cum Sacerdos nimirum nõ celebrando cõmunicat, talis suscipiens non debet

susci-

suscipere sacramentum sub vtraque specie, sed tantum sub specie panis: nec ob id sacramentum integrum non recipit: nam totus Christus in qualibet specie continetur: nec maior est effectus sacramenti sumpti sub vtraque specie, quam sub vna: Sacerdos enim necessario sub vtraque recipit, quia integrum debet esse sacrificium, in quo mors Christi continetur, quæ sub illa vtraque specie repræsentatur. Fuit quidem olim vsus talis, sub vtraque specie communicandi, sed iam ab Ecclesia iustissima causa abolitus est, cum non sit de iure diuino, nisi tantum communicare corpus, & sanguinem Domini, sed non sub vtraque specie: nam in vna, vt dixi, totum continetur.

Fuit igitur prima causa, ob periculum irreuerentiæ huius sacramenti, quia facilè, & frequenter accidere poterat sanguinis subuersio.

Secunda, quia multi non possunt sumere speciem vini absque prouocatione ad vomitum: huiusmodi enim multæ feminæ, multi etiam iuuenes sunt.

Tertia, ad repellendam hæresim Nestorianorum, qui negabant totum Christum in qualibet specie contineri, sed corpus tantum in specie panis, sanguinem totum in specie vini, quod quidem falsum est, vt diximus. Debet ergo suscipiens, & non consecrans, sacramentum hoc sub specie panis totum recipere.

Sunt tamen quædam in suscipiente obseruandæ conditiones.

Prima est, debet esse adultus: nam infantibus quidem posset dari sacramentum hoc, sed tantum ex Ecclesiæ præcepto non debet dari nisi adultis, & iam maturioris vsus rationis: non enim statim post septem annos hoc sacramentum suscipere debent pueri.

Secundo, non sat est, adultos esse, sed rationis vsum habere oportet actu. Vnde, amentes non possunt recipere, nec phrenetici, nisi aliquando vsum rationis habent, & tunc, hoc suscipere voluerunt.

Tertia est, quod debent esse ieiuni: nam mortale peccatum est recipere sacramentum hoc post cibum, vel potum aliquem, nisi tempore alicuius infirmitatis periculosa, tunc enim potest post prandium etiam communicari, vel quando esset præceptum communicandi, & infirmus non posset absque graui nocumento omittere potionem, tunc posset sumere, & post communicare, cum portio non potest postponi.

Quarta, debet esse confessus de commissis mortalibus post proximam confessionem: nec enim debet accedere cum conscientia peccati mortalis: nec sufficit sola contritio cum proposito confitendi, nisi in aliqua necessitate urgente, ut mori aut temporis implendi præcepti, & casu aliquo nullus addeat confessarius, tunc sufficeret contritio cum voto confessionis faciendæ, habita occasione. De hoc diximus supra.

Quinta, debent accedere absq; peccati venialis actu, ut non sit actualiter in aliquo veniali. Quamvis ista dispositio non impediat effectum sacramenti habitualement, scilicet, habitum gratiæ, tamen impedit actualem, scilicet, charitatis fervorem: unde, qui intenderet actu post communionem facere aliquid, quod est culpa venialis, gratiam sacramenti non perdit, fervorem tamen charitatis non recipit. Si tamen accederet cum actu peccati mortalis, non solum nihil recipit, sed mortaliter peccat, & gravissimè in tali susceptione: propterea dicitur sacramentum hoc, *mors esse malis, vita bonis*. Hinc fit, quod, qui sunt in aliquo notorio peccato, quorum pœnitentia non constat, non solum non debent accedere communioni, sed accedere repelli debent, quales sunt hi, qui in statu peccati sunt, ut meretrices publicæ, vsurarij, histriones, concubinarij notorij, & similes, quibus est communicatio neganda, nisi pœniteant. Apœnitentia existente, communioni sunt admittendi, non solum hi, sed etiam qui publice iustitia castigandi sunt, ut suspendendi, vel decollandi, vel alio quovis modo occidendi, quamvis fuerint hæretici, & postea resipuerint; licet in aliquibus locis hoc non sit in usu: sed profecto melius est, ut communionem recipiant aliquo spatio temporis ante mortem. Nec etiam est neganda communicatio energumenis, seu atreptiis, quamvis actu vexentur, nisi constiterit, ob aliquod grave peccatum, sic a Domino puniri; secus enim communioni admittendi sunt, cum possint esse in gratia, & maiori, quam multi alij, qui non sic vexantur à malo spiritu.

De modis suscipiendi Sacramentum, & eius effectus.

C A P V T XXVI.

Sacramentum hoc multiplex est suscipiendi modus. Primus est tantum in figura, quomodo patres illi antiqui, qui sumebant per sacrificia illa, quibus ministerium

hoc